

هفته‌میهن نشریه آماری نظام پزشکی

مجله نظام پزشکی

سال پنجم، شماره ۶، صفحه ۵۴۵، ۲۵۳۶

هفته‌میهن نشریه آماری نظام پزشکی با جداول و نمودارها اخیراً انتشار یافت. خلاصه مندرجات نشریه مذکور برای اطلاع همکاران ارجمند درج می‌شود.

۱ - مجموع پزشکان و دندانپزشکان کشور تا ۱۵ فروردین ماه ۲۵۲۶ شاهنشاهی بالغ بر ۱۵۳۹۳ تن است. این رقم نسبت به آمار سال گذشته ۱۱۵۰ تن افزایش نشان میدهد. از این عده ۴۸۰ تن در تهران و ۶۷۰ تن در دیگر نقاط کشور سکونت اختیار کرده‌اند. نسبت جمعیت به‌یک پزشک در کل کشور ۲۵۰۱ تن است و این نسبت در تهران ۲۵۸ تن می‌باشد و کمترین نسبت جمعیت به‌یک پزشک مربوط به استانهای زنجان و ایلام است که به ترتیب ۷۶۳۱ و ۸۰۴۱ تن جمعیت یک‌تن پزشک وجود دارد. در بعضی شهرستانها برای ۲۰۰۰ تا ۱۲۰۰۰ تن یک پزشک موجود است. نسبت جمعیت به‌یک دندانپزشک در کل کشور ۱۷۰۰۵.۵ تن است. این نسبت در تهران ۴۵۱۸ تن می‌باشد و در استانها و شهرستانهای مختلف نسبت دندانپزشکان به جمعیت بسیار متفاوت است. از جمله نسبت جمعیت به‌یک دندانپزشک به ترتیب در استانهای بویر احمد و کهکیلویه ۸۱۵۸۳ تن، ایلام ۸۱۴۰۷ تن چهارمحال و بختیاری ۶۵۷۱۶ تن می‌باشد و در بعضی از شهرستانهای ایران با جمعیتی بین ۱۴۴۰۰ تا ۲۳۱۰۰۰ تن حتی یک تن دندانپزشک وجود ندارد و ۳۲ شهرستان فاقد دندانپزشک می‌باشد.

۲ - عده پزشکان تا ۱۵ فروردین ماه سال ۲۵۲۶ شاهنشاهی بالغ بر ۱۳۴۲۸ تن است که ۴۶۵۷ تن آنان متخصص رشته‌های مختلف می‌باشند.

۳ - در طی سال ۲۵۲۵ شاهنشاهی ۹۸۶ تن پزشک بعد از پزشکان سال قبل افزوده شده که از این عده ۱۹۶ تن از کشورهای خارج با ایران بازگشته و ۷۹۰ تن از دانشگاه‌های ایران فارغ‌التحصیل شده‌اند.

۴ - از ۱۹۶ تن پزشک که در سال ۲۵۲۵ به ایران مراجعت کرده‌اند ۷۶ درصد آنان در تهران و بقیه در شهرهای دانشگاهی و در مرکز استانها شاغل شده‌اند.

۵ - از ۹۸۶ تن پزشک جدید ۴۲۵ تن در تهران و ۵۵۱ تن در دیگر شهرستانهای ایران سکونت اختیار کرده‌اند.

۶ - از ۱۳۴۲۸ تن پزشکان کشور ۱۰۲۱۳ تن در مرکز استانها و ۳۲۱۵ تن در دیگر شهرستانهای کشور سکونت دارند.

۷ - از ۴۶۵۷ تن پزشکان متخصص کشور ۳۱۶۹ تن (۶۸ درصد) در تهران و ۱۱۷ تن در بقیه مرکز استانها و ۳۷۱ تن در دیگر شهرستانهای کشور سکونت دارند.

۸ - وضع توزیع پزشکان به تفکیک عمومی و متخصص در سطح استانها و مرکز استانها بر ترتیب ۳/۶۵٪ درصد و ۷/۳۴٪ درصد از مجموع پزشکان است.

۹ - عده پزشکان در تهران ۶۱۲۴ تن بوده که با آمار سال گذشته ۴۳۵ تن افزایش نشان میدهد. از این عده ۱۴۵ تن فارغ التحصیل دانشگاههای خارج کشور هستند که اکثر دارای درجه تخصص میباشند و ۲۹۰ تن بقیه پزشکانی هستند که از شهرستانها به تهران عزیمت کرده‌اند که تقریباً نصف آنان متخصص بوده و بقیه پس از اتمام خدمت خارج از مرکز برای طی دوره‌های تخصصی یا طبابت تهران آمده‌اند.

۱۰ - در طی سال ۲۵۲۵ شاهنشاهی ۱۴۳۵ پزشک که تقریباً ۱۰ درصد کل پزشکان کشور میباشد از شهرستانها نقل مکان کرده و به مرکز استانها و مرکز دانشگاهی روی آورده‌اند.

۱۱ - عده کل دندانپزشکان در ۱۵ فروردین ماه ۲۵۳۶ بالغ بر ۱۹۶۵ تن میباشد و در طی سال ۲۵۳۵ تعداد ۱۶۲ تن دندانپزشک به عده دندانپزشکان سال قبل افزوده شده است. عده دندانپزشکان تهران در همین تاریخ بالغ بر ۱۰۳۰ تن است که ۵۳ درصد کل دندانپزشکان میباشد و ۴۷ درصد بقیه آنها (۹۳۵ تن) در ۱۲۸ شهرستان ایران پراکنده شده‌اند و ۳۳ شهرستان فاقد دندانپزشک میباشد.

۱۲ - از ۱۳۴۲۸ تن پزشک، ۱۲۳۰۵ تن مرد (۹۱/۶ درصد) و ۱۱۲۳ تن زن (۸/۴ درصد) هستند.

۱۳ - از ۱۹۶۵ تن دندانپزشک، ۱۶۱۵ تن مرد (۸۲/۲ درصد) و ۳۵۰ تن زن (۱۷/۸ درصد) هستند.

۱۴ - مجموع فارغ التحصیلان دانشکده‌های پزشکی از بدرو تأسیس تاکنون ۱۴۲۹۸ تن میباشد. تعداد فارغ التحصیلان دانشگاههای مختلف بشرح زیر است:

دانشگاه تهران ۷۵۹۴ تن از سال ۲۴۸۰ - دانشگاه آذربادگان تبریز ۱۹۰۳ تن از سال ۲۵۱۲ - دانشگاه پهلوی شیراز ۸۹۸ تن از سال ۲۵۱۴ - دانشگاه فردوسی مشهد ۱۳۱۸ تن از سال ۲۵۱۴ - دانشگاه اصفهان ۱۳۸۳ تن از سال ۲۵۱۵ - دانشگاه جندی‌شاپور اهواز ۵۹۷ تن از سال ۲۵۲۴ - دانشگاه ملی ایران ۶۰۵ تن از سال ۲۵۲۹.

۱۵ - ۱۱۷۷۱ تن (۸۸/۳ درصد) از مجموع پزشکان از ایران و ۱۱/۲ درصد بقیه از کشورهای خارج فارغ التحصیل شده‌اند. از بین کشورهای خارج فارغ التحصیلان کشور آلمان ۵۸۹ تن، فرانسه ۲۷۴ تن، ترکیه ۲۰۳ تن، سویس ۱۳۲ تن، انگلستان ۵۰ تن، آمریکا ۴۳ تن، میباشند و ۲۶ تن دیگر از کشورهای اتریش، شوروی، پاکستان، هندوستان و دیگر کشورها با خذدرجه دکترای پزشکی نائل آمده‌اند.

۱۶ - با محاسبه عده فارغ التحصیلان دانشگاههای ایران از بدرو تأسیس و پزشکانیکه از خارج مراجعت کرده‌اند و با توجه به عده پزشکان فوت شده، تاکنون متجاوز از ۲۲۰۰ تن پزشک بخارج از کشورهای مهاجرت نموده‌اند، بر طبق این جدول بر اساس اطلاعاتیکه کسب شده در حدود ۶۲۰ پزشک در ظرف ۶ سال اخیر از کشور خارج شده‌اند.

۱۷ - از پزشکان ایرانی فارغ التحصیل دانشگاههای ایران و خارج کشورکه طی سال ۲۵۲۵ در ایران به‌حرفه پزشکی اشتغال یافته و یا با ایران بازگشته‌اند، ۷۹۰ تن در دانشگاههای ایران و بقیه از امریکا ۵۴ تن، از آلمان ۸۳ تن، از فرانسه ۸ تن، از ترکیه ۱۵ تن، از سویس ۶ تن، از انگلستان ۵ تن و ۲۵ تن از دیگر کشورها، تحصیلات پزشکی یا تخصصی خود را انجام داده‌اند.

۱۸ - مجموع فارغ التحصیلان دانشکده‌های دندانپزشکی کشور از بدرو تأسیس تاکنون ۲۰۸۷ تن است - دانشگاه تهران ۱۶۵۵ تن از سال ۲۴۹۴ - دانشگاه ملی ایران ۲۴۶ تن از سال ۲۵۳۰ - دانشگاه فردوسی مشهد ۱۶۸ تن از سال ۲۵۳۰ و دانشگاه پهلوی شیراز ۱۸ تن از سال ۲۵۳۵.

۱۹ - جمع کل دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی در سال تحصیلی ۳۵-۳۶ بترتیب : ۵۸۱۴ تن و ۱۲۲۳ تن میباشد که بر حسب دانشگاه‌ها بشرح زیر است:

دانشگاه تهران ۲۰۶۷ تن (۱۶۲۱ تن پزشکی و ۴۴۶ تن دندانپزشکی) - دانشگاه آذربادگان ۷۹۳ تن پزشکی - دانشگاه اصفهان ۸۰۵ تن (۷۶۶ تن پزشکی و ۳۹۰ تن دندانپزشکی) - دانشگاه فردوسی مشهد ۹۰۴ تن (۶۷۶ تن پزشکی و ۲۲۸ تن دندانپزشکی) - دانشگاه پهلوی شیراز ۸۱۶ تن (۶۸۳ تن پزشکی و ۱۳۳ تن دندانپزشکی) - دانشگاه جندی‌شاپور اهواز ۴۸۰ تن پزشکی - دانشگاه ملی ایران ۱۰۶۲ تن (۶۷۵ تن پزشکی و ۳۸۲ تن دندانپزشکی) و مجموع پزشکی شیروخورشید سرخ ایران ۱۲۰ تن پزشکی میباشد.

- ۲۰ - جمع کل پذیرفته شدگان پزشکی و دندانپزشکی سال تحصیلی ۳۵-۳۶ بترتیب ۹۹۵ تن و ۲۴۶ تن میباشد که بر حسب دانشگاهها بشر زیر است:
- دانشگاه تهران ۲۸۵ تن پزشکی و ۸۲ تن دندانپزشکی - دانشگاه آزاد آبادگان تبریز ۱۱۹ تن پزشکی - دانشگاه اصفهان ۹۶ تن پزشکی و ۲۱ تن دندانپزشکی - دانشگاه فردوسی مشهد ۱۳۷ تن پزشکی و ۶۰ تن دندانپزشکی - دانشگاه پهلوی شیراز ۱۲۸ تن پزشکی و ۲۵ تن دندانپزشکی - دانشگاه جندی شاپور اهواز ۶۹ تن پزشکی - دانشگاه ملی ایران ۱۰۱ تن پزشکی و ۵۸ تن دندانپزشکی و مجتمع پزشکی شیر و خورشید ۶۰ تن پزشکی میباشد.
 - ۲۱ - از ۱۳۴۲۸ تن پزشک، ۴۶۵۷ تن از ازان متخصص هستند. ازین عده ۲۶۲۸ تن از ایران (۶۵/۴ درصد) و بقیه به ترتیب از آمریکا ۸۳۳ تن، آلمان ۵۹۵ تن، فرانسه ۲۳۵ تن، انگلستان ۱۶۴ تن، سویس ۶۷ تن، ۱۳۵ تن از دیگر کشورها با خذ درجه متخصص نایل شده اند.
 - ۲۲ - از ۱۳۴۲۸ تن پزشکان کشور ۳۴/۶ درصد آنان (۴۶۵۷ تن) متخصص و بقیه پزشکان عمومی و مجاز میباشند. متخصصین جراحی ۲۱/۸ درصد (۱۰۱۹ تن) - اطفال و بهداشت مادر و کودک ۱۲/۸ درصد (۵۹۴ تن) - داخلی ۹/۷ درصد (۴۵۱ تن) - زنان و مامائی ۱۱/۵ درصد (۵۴۰ تن) ۴۴/۲ درصد (۲۰۵۲ تن) بقیه در سایر رشته های پزشکی متخصص هستند.
 - ۲۳ - از ۴۶۵۷ تن متخصص، ۳۱۶۹ تن در تهران (۶۸ درصد) وبعد از آن به ترتیب در استان فارس ۲۲۶ تن، در استان اصفهان ۲۱۷ تن، در استان خراسان ۲۰۰ تن، در استان خوزستان ۱۸۵ تن، در استان آذربایجان شرقی ۱۷۰ تن، در استان مازندران ۱۱۶ تن، و بقیه ۴۷۴ تن پزشکان متخصص در دیگر نقاط کشور خدمت میکنند.
- آمار متخصصین بر حسب رشته های متخصصی بشرح زیر است:
- ۴۵۱ تن در بیماریهای داخلی، ۳۶ تن در رشته بیماریهای جهاز هاضمه، ۷ تن در رشته رماتولوژی، ۵/۵ تن در رشته بیماریهای قلب و عروق، ۳۹ تن در رشته بیماریهای ریوی، ۴۵ تن در رشته بیماریهای عغونی، ۱۴ تن در رشته خونشناسی، ۵۹۴ تن در رشته بیماریهای اطفال و بهداشت مادر و کودک، ۱۷۶ تن در رشته بیماریهای اعصاب و روان، ۱۰۲ تن در رشته های پوست و آمیزشی، ۳۵ تن در رشته بهداشت عمومی و صنعتی، ۱۵ تن در رشته طب فیزیک و توانبخشی، ۱۰۱۹ تن در رشته جراحی عمومی، ۱۰۲ تن در رشته بیماریهای میزه راه، ۸۵ تن در رشته ارتوپدی، ۴۱ تن در رشته جراحی قلب و عروق و سینه، ۳۹ تن در رشته جراحی مغز و اعصاب، ۳۲ تن در رشته جراحی پلاستیک و فک صورت، ۲۳۳ تن در رشته بیماریهای گوش و گلو و بینی، ۲۳۸ تن در رشته چشم پزشکی، ۵۴۰ تن در رشته بیماریهای زنان و مامائی، ۲۱۱ تن در رشته دادیولوژی و رادیو تراپی، ۲۷۹ تن در رشته پیهوشی، ۱۲۸ تن در رشته پاتولوژی و آزمایشگاهی (آسیب شناسی - آزمایشگاه بالینی - پزشک قانونی)، ۵۰۵ تن در رشته پاتولوژی بیوشیمی - سرم شناسی - انگل شناسی و میکروب شناسی)، ۲۸۰ تن در رشته فیزیولوژی، فارماکولوژی و بیوفیزیک، ۲۳ تن در رشته آنatomی و بافت شناسی دارای درجه متخصص هستند.
 - ۲۴ - از شهریور ماه ۲۵۲۸ تا فروردین ماه ۲۵۳۶ شاهنشاهی:
 - الف - ۱۶۰۹۷ تن پزشک و دندانپزشک عضو نظام پزشکی شده اند.
 - ب - ۲۷۴ تن پزشکان و دندانپزشکان بر حمایت ایزدی پیوسته اند.
 - پ - از ۶۲۰ تن پزشکان و دندانپزشکان پس از ثبت نام، عده ای بخارج از کشور برای ادامه تحصیلات پزشکی عزیمت کرده اند و محدودی نیز در مؤسسات بهداشتی و پزشکی در امارات خلیج فارس مشغول طبابت هستند که در آمارهای مندرج در این نشریه منظور نشده اند.
 - ۲۵ - در پایان اردادهای ۲۵۲۹ شاهنشاهی جمع کل پزشکان و دندانپزشکان ۸۹۵۰ تن و متخصصین پزشکی ۲۴۶۷ تن بود ولی در فروردین ماه ۲۵۳۶ شاهنشاهی جمع کل پزشکان و دندانپزشکان ۱۵۲۹۳ تن و متخصصین ۴۶۵۷ تن میباشد. با مقایسه این دو رقم چنین نتیجه گیری میشود که در خلال این چند سال ۵۴۴۳ تن پزشک و دندانپزشک در نظام پزشکی مرکزی ثبت نام کرده اند. در این مدت ۲۱۹۰ تن از پزشکان در رشته های مختلف پزشکی بدرجه متخصص نایل آمده اند و تعدادی از پزشکان متخصص که مدارک تخصصی آنان در بر و ندهای نامنوبی موجود نبود، مدارک مذکور را تسلیم داشته اند. بعضی از پزشکان در دو رشته متخصص میباشند و در آمارهای مربوطه رشته اصلی ملاک عمل گرفته شده است.